

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold, za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 5. maja 1875.

O b s e g: Razglas živinorejcem. — Kmetje, pustite lov! — Sirarstvo v Bohinji na Gorenškem. (Konec.) — Novi Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi. (Dal.) — Stelja in gnoj. (Dalje.) — Občni zbor „glasbene matice“ 15. aprila 1875. (Konec.) — „Skutnik = skupnik“. (Dalje.) — Pristovnice in reki iz Istre. — Iz deželnih zborov. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razglas živinorejcem.

Kmetijska družba Kranjska bo 15. dne tega meseca kakih 20 govéd (juncev in telic) Muricodolskega plemena, ki jih je iz državne subvencije nakupila, na dvorišču „zum baierischen Hof“ na Dunajski cesti po očitni dražbi prodala.

Ker ima družba kmetijska s to prodajo namen, zboljšati in požlahniti živinorejo domačo, zato bode pri licitaciji nastavila kupno ceno le za polovico tega, kolikor njo stane, in jo dobí tisti, ki za njo največ dá proti temu, da jo koj plača in da se kupljeno živinče najmanj dve leti v naši deželi za pleme rabi; zato se ne pušča noben tujec k dražbi.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske
v Ljubljani 3. maja 1875.

Kmetje, pustite lov!

Žalibog, da se je posebno v novejšem času ta navada na lov hoditi, tudi na kmete pritepla. Pred nedavnim časom kdo se je zmenil za lov, razun okroglostrebušne gospode ali pa gozdarjev. Pojdi sedaj na polje ali na pašnik, ali kakor kmetje pravijo „gmajna“, bodeš kmalu zapazil, da tam v jelšovem grmu nekaj miga. Poglej malo bliže, kaj vidiš? Ubozega kmetiča, v rujavem, strganem koretu, z rujavo in oguljeno puško na rami, kateremu bi gotovo bolj lopata in motika pristovala. Velikokrat so bili nekateri taki pohajači od bolj pametnih kmetov svarjeni, al brez vspeha. Izgovarjajo se večidel s tem, da nimajo domá nič dela, da so ubogi in potrebni; toraj če zajca ubije, ga prodá za 50 kr. itd. Oh, ti neumnež! Ali ne previdiš lahko sam, da ravno lov ti uboštvo vzrokuje? Izgovarjaš se, da o zimskem času nimaš dela, da ti je dolg čas. Poglej! tvoje orodje je nemara vse razdrto, vse v največem neredu. Ležijo ti nemara lopate, motike razsajene, plug je tudi predko ne ves na kosih. Ali nimate tukaj na cente dela? vas vprašam. — Pride čas, ko je treba kopati, orati in še veliko družega poljskega dela; takrat bodeš pa skakal, prosil in molil po vasi eno ali drugo orodje na posodo. Kedar si pa na lovu pohajal, bi si bil vse lahko napravil, kedar bilo bi čas rabiti, bi kar v roke vzal, koliko bi bilo to vredno!

Bolj premožnim gospodarjem, praviš, ni potreba se z lovom vkvarjati. Vidiš, ravno zato se jim ni potreba

z lovom pečati, ker svoje orodje in polje ta čas, ko ti pohajaš in Bogu čas kradeš, lepo popravljajo in v redu vzdržujejo. Stori tudi ti tako, pa vidil boš, da bode vse boljše in bodeš ravno tako premožen kakor uni, o katerem praviš, da mu ni potreba se z lovom pečati. Koliko nesreč se je že na lovu zgodilo, koliko družin nesrečnih postalo; koliko tacihi ljudi, ki nimajo po postavi pravice do lova, je zabredlo že v ostre kazni! Akoravno ni tebe še nesreča zadela, si pa gotovo nesrečen na premoženju, katero ti zmiraj v nič gré. Res je, ako bi se divjačina ne streljala, da bi se preveč namnožila, ali to delo prepustite vi kmetovalci drugim, ki imajo čas vkvarjati se z lovom.

Pisatelj teh vrstic upa, da ne bode vsaka beseda padla na trdo skalo, marveč na rodovitna tla. Upa, da bode, če vsak ne, vsaj nekateri njegov svét poslušal, in tisti dan rujavi poladič iz rame v kot zagnal, ter se resno domá dela poprijel.

Sirarstvo v Bohinji na Gorenškem.

Iz nemške knjižice pod naslovom „Oesterreichische Melkerei-Genossenschaften im Jahre 1874“, po c. k. ministerstvu kmetijstva na svitlo dane.

(Konec.)

In res, že koj v pripravah za planinsko sirarsko dôbo l. 1874 je bila na več stranéh že lepo videti velika korist Mesarjevega potovanja za napredek Bohinjskega sirarstva.

Že zdaj se more pridelek sira in kar se je za-nj skupilo, ugodno imenovati, kajti prodali so sir v Ljubljani nekemu trgovcu (Lasniku) po 37 gold. cent, ter skupili za ves pridelek 1063 gold. 59 kr.

Če se tedaj imenovani stroški z 170 gold. odbijejo od ravno imenovanega skupljenega denarja, ostane jim 1793 gold. 59 kr. ali pa za bokal mleka dobrih 8 kr. brez vštete siratke, katero so si med seboj razdelili.

Tu pa se mora opomniti, da niso vsi združniki enakega števila krav na obeh planinah imeli, in da eden izmed njih je krave imel le na Govnjaču; sem ter tje so tudi kravjemu mleku nekoliko kozjega primešali.

Poprek se more reči, da so iz mleka od 68 krav sir delali.

Ker se je sirarstvo na planini Bitnje in Govnjač dobro posrečilo, so se kmalu potem tri druge sirarske združbe v Bohinji ustanovile, namreč v Nemškem rov tu, Nomeni in na Ravneh.